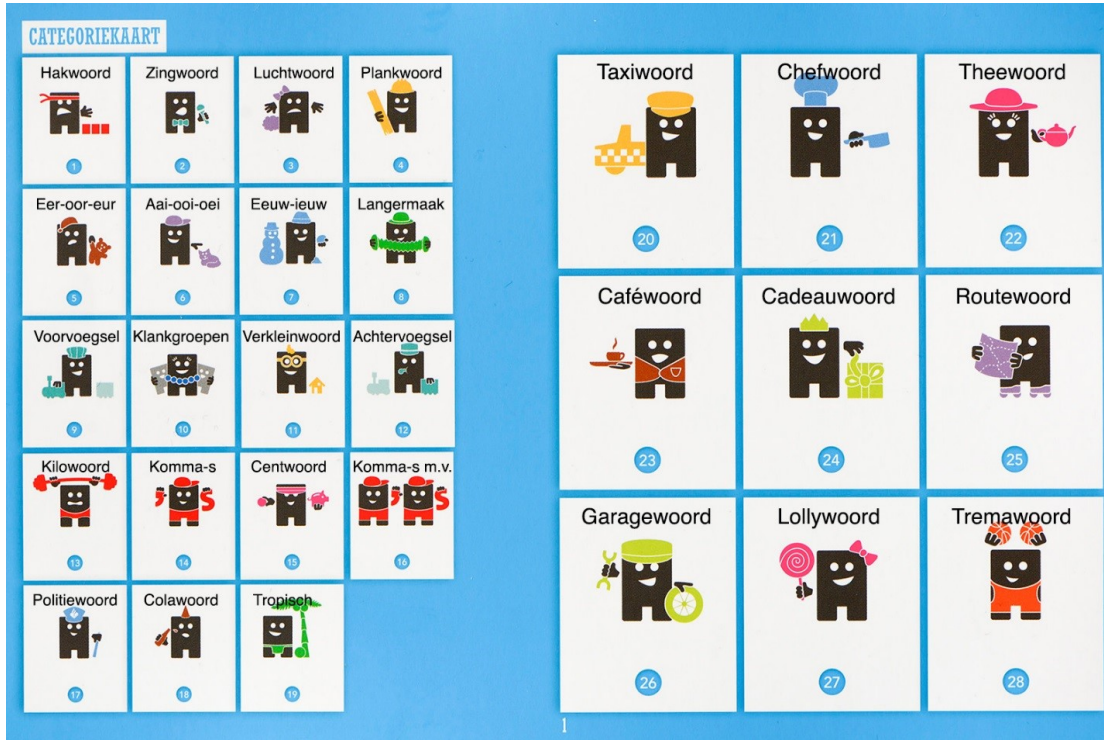

Uitleg Staal Spelling

Schooljaar 2018-2019 zijn we gestart met een nieuwe spellingmethode voor de groepen 4 t/m 8. Staal werkt met de bewezen, preventieve spellingaanpak van José Schraven. Het vaste ritme, goed voordoen, elke les herhalen en dagelijkse dictees zorgen voor optimale spellingresultaten. Staal is ook de eerste methode die spelling en grammatica met elkaar combineert.

Hierbij de categorieregels die we bij Staal spelling hanteren, zodat u thuis uw kind goed kunt begeleiden met het schrijven van woorden.

Categoriekaart

Uitleg categoriekaart:

1. **Hakwoord:** Ik schrijf het woord zoals ik het hoor. **b-o-s bos, d-a-k dak**
Speciaal hakwoord: Daar mag geen U tussen melk, werk
2. **Zingwoord:** Net als bij ding dong. **bang, lang**
3. **Luchtwoord:** Korte klank + cht met de ch van lucht behalve bij hij ligt, hij legt, hij zegt. **gezicht, licht**

Versje:

Sippe Simon heeft weer pech.
Ach, het is zo'n lekker joch.
Draait zich om en, och, niet huilen.
Sippe Simon, lach nou toch.
Simon roept na eerst wat kuchen
"Kijk dan, ik ben goochelaar!"
Maar helaas het wordt een chaos,
zijn techniek is toch niet klaar.
Eindelijk, Simon staat te juichen,
heel zijn lichaam jubelt mee.
Hij roept: "kachel!", er klinkt: "kachel!"
Door de echo zijn het er twee.

4. Plankwoord: Daar mag geen g tussen.
bank, stank
5. Eer-oor-eur woord:

eer-woord, ik schrijf ee; oor-woord, ik schrijf oo; eur-woord, ik schrijf eu; eel-woord, ik schrijf ee.
eer: weer, keer, peer
oor: door, voor, koor
eur: deur, keur, sleur
eel: veel, steel, keel

6. Aai-ooi-oei woord: Ik hoor de j, maar ik schrijf de i

aai: haai, maai
ooi: strooi, mooi
oei: loei, roei

7. Eeuw-ieuw woord: Ik denk aan de u

eeuw: sneeuw, geeuw
ieuw: nieuw, kieuw

8. Langermaakwoord: Ik hoor een t aan het eind, dus langer maken. Ik hoor of ik d of t moet schrijven.

hond – honden, mand – manden, kat – katten, pet - petten

Langermaakwoord (2): Eind-b rijtje, dus langer maken. Ik hoor dat ik een b moet schrijven
krab – krabben,

9. Voorvoegsel: Ik hoor de u, maar ik schrijf de e

geluk, genoeg
verdwalen en bewaker

10. Klankgroepenwoord: Klankgroep is... Laatste klank is ...

Dat is een 2-tekenklank of medeklinker, dan schrijf ik het woord zoals ik het hoor.

boek, stoel

klas a is een korte klank > klassen, bos o is een korte klank > bossen

Dat is een lange klank, dan gum ik een stukje van de ... weg.

boom oo is een lange klank > bomen, raam aa is een lange klank > ramen

Korte klank:

i, o, e, a, u

Lange klank:

aa, oo, ee, uu

2-Tekenklank:

eu, oe, ie, ui, ei, jij, ou, au

Medeklinkers:

k, m, n, r, s, v, p, t, b, g, d, z, h, w, j, l, f

11. Verkleinwoord: Grondwoord dan -je, -tje, -pje erachter.

Verkleinwoord met-etje: ik hoor twee keer u maar schrijf e

Verkleinwoord met: -aatje, -ootje, -uutje. Woord en dan aatje, ootje, uutje erachter Verkleinwoord
(als koninkje) Plankwoord, daar mag geen g tussen. Dan je erachter

12. Achtervoegsel -ig: Ik hoor ug, maar ik schrijf ig.

gelukkig,

Achtervoegsel -lijk: Ik hoor luk, maar ik schrijf lijk

waarschijnlijk

13. Kilowoord: Ik hoor de ie, maar ik schrijf de i

kilo

14. Komma-s woord: Eerst de komma, dan de s

's avonds

15. Centwoord: Ik hoor de s, maar ik schrijf de c

cent, centimeter

16. Komma-s meervoud: Meervoud en lange klank aan het eind: komma s behalve bij ee

kassa's

17. Politiewoord: Ik hoor tsie, maar ik schrijf tie.

politie

- 18. Colawoord:** Ik hoor de k, maar ik schrijf de c
cola
- 19. Tropisch woord:** Ik hoor ies, maar ik schrijf isch
tropisch, logisch
- 20. Taxiwoord:** Ik hoor ks, maar ik schrijf x
taxi, maxi
- 21. Chefwoord:** Ik hoor sj, maar ik schrijf ch.
chef, chocola
- 22. Theewoord:** Ik hoor de t, maar ik schrijf th
thee, theater
- 23. Caféwoord:** Met een streepje op de é
café
- 24. Cadeauwoord:** Ik hoor oo, maar ik schrijf eau.
cadeau, bureau
- 25. Routewoord:** Ik hoor oe, maar ik schrijf ou
route
- 26. Garagewoord:** Ik hoor zj, maar ik schrijf g
garage, bagage
- 27. Lollywoord:** Ik schrijf de Griekse y
lolly, baby
- 28. Tremawoord:** Puntjes op de ...
vegetariër, financiële
- 29. Militairwoord:**
militair
- 30. Koppelteken**
Samenstellingen met klinker botsing:
1e woord eindigt en 2e woord begint met een klinker
Het koppelteken zorgt ervoor dat de klinkers niet al s één klank maar als twee losse klinkers worden gelezen
zee-egel, diploma-uitreiking, vanille-ijs
Samenstellingen met aardrijkskundige namen:
Noord-Brabant, West-Europa
Samenstellingen met afkortingen:
tv-gids, wc-papier, havo-examen
Samenstellingen met ex, oud en bij klaar-over:
ex-collega, ex-vrouw, oud-leerling, oud-burgemeester
- 31. Trottoirwoord**
trottoir
- 32. Tussen-e**
De tussen –e komt bij samenstellingen waarbij:
de hele samenstelling een bijvoeglijk naamwoord is:
machteloos, reuzeleuk
het eerste woord geen zelfstandig naamwoord is:
verrekijker, flauwekul
Het eerste woord geen meervoud heeft of (ook) een meervoud op –es
secondewijzer, groenteman
Het eerste woord is:
zon, maan of koningin
- 33. Trema meervoud**
Bij woorden met ee schrijf ik ën erachter:
ideeën, tweeën,
Bij woorden met ie schrijf ik ën erachter:

knieën, drieën

Behalve bij bacteriën, koloniën, oliën, poriën, financiën

34. Latijns voorvoegsel

abces, advent, obsessie, substantie

Leenwoorden:

Daar is geen regel voor, maar wordt veel geoefend.

Voorbeelden: computer, champignons, weekend

Woord van het uw-rijtje

Ik hoor de /uu/ maar ik schrijf de u.

uw, duw, ruw, schuw, sluw, schaduw, waarschuw, zenuw, zwaluw

Woord van het gids-rijtje

gids, fonds, ginds, loods, reeds, sinds, steeds

Woord met –eren, enen, -elen

Ik hoor twee keer de /u/, maar ik schrijf de e.

bewonderen, fluisteren, knikkeren

hersenen, rekenen, oefenen

bedelen, dobbelen, mosselen

Samenstelling

1e woord: (woord+categorie+regel)

2e woord: (woord+categorie+regel)

computerprogramma

1e woord: computer. Leenwoord

2e woord: programma. Klankgroep proo. Laatste klank oo. Lange klank. En dan neem ik een stukje van de oo weg. Klankgroep gra. Laatste klank a. Korte klank. En dan schijf ik de m dubbel. Klankgroep maa. Laatste klank aa. Lange klank. En dan neem ik een stukje van de aa weg.

Ei-ij

ei staat op de ei plaat, dus korte ei

ij staat niet op de ei plaat, dus lange ij

Ei rap:

Onze geit staat in de wei
met haar poten in de klei
en eist een teil met worteltjes en lekker verse prei
Uit de eik valt soms in mei
uit een heel klein nest een ei
Het valt steil naar beneden op een zachte rode spreij
Onze reis gaat met de trein
Het station is aan het plein,
maar de trein moet even wachten op het groene sein.
Hein die zei, 't is echt een feit,
Maar, als de knecht de keuken dweilt, heel graag een stukje zeilt.
Weet je wat Hein ook nog zei?
Er loopt een engerd op de hei
en die dreigt zowaar te gooien met een grote kei!

Au-ou

au staat op de au-plaat, dus atje-au
ou staat niet op de au-plaat, dus otje-ou

AU-rap

Die prachtige pauw
heeft zo'n last van zijn klauw.
Wat zielig, straks valt de stakker nog flauw.
Laura eet graag rauw,
dus niet warm, liever lauw
met saus gemaakt van druppeltjes dauw.
Pauls jas is niet blauw,
maar een tikkeltje grauw,
maar als je dat opmerkt dan krijg je een snauw.
Als ik vettig kauw
wordt mijn broek veel te nauw
en dat doet au! Dus stop ik maar gauw.

Aanbod categorieën:

- Groep 4: categorie 1 t/m 12
- Groep 5: categorie 1 t/m 19
- Groep 6: categorie 1 t/m 28
- Groep 7 en 8: categorie 1 t/m 34

Woorden die bij de Grammatica worden gebruikt:

Per jaar zal er een uitbreiding zijn van het aanbod bij de woordsoorten, zinsdelen en de leestekens.

Woordsoorten:

- Werkwoord
- Lidwoord
- Zelfstandig naamwoord, enkelvoud, meervoud Bijvoeglijk naamwoord
- Stoffelijk bijvoeglijk naamwoord
- Hulp werkwoord
- Voltooid deelwoord
- Voorzetsel
- Voegwoord
- Telwoord
- Rangtelwoord
- Persoonlijk voornaamwoord
- Bezittelijk voornaamwoord

Zinsdelen:

- Persoonsvorm
- Onderwerp
- Lijdend voorwerp
- Werkwoordelijk gezegde
- Bepaling van plaats
- Bepaling van tijd
- Meewerkend voorwerp

Leestekens: (interpunctie)

- Hoofdletter
- Vraagteken
- Dubbele punt
- Aanhalingstekens
- Uitroepteken
- Komma

Mocht u hier meer over willen weten, kunt u daarvoor bij de leerkracht terecht.